2024/358

2024.1.22.

A BIZOTTSÁG (EU) 2024/358 FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE

(2023. szeptember 29.)

az (EU) 2020/1503 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a közösségi finanszírozási projektek pontozásos hitelbírálatára, a közösségi finanszírozási ajánlatok árazására és a kockázatkezelési szabályzatokra és eljárásokra vonatkozó követelményeket meghatározó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az európai közösségi finanszírozási üzleti szolgáltatókról, valamint az (EU) 2017/1129 rendelet és az (EU) 2019/1937 irányelv módosításáról szóló, 2020. október 7-i (EU) 2020/1503 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen a 19. cikkének (7) bekezdésére,

mivel:

(1) Az (EU) 2020/1503 rendelet 23. cikke előírja a közösségi finanszírozási szolgáltatók számára, hogy elegendő információt bocsássanak a befektetők rendelkezésére a közösségi finanszírozási projektek minőségéről és a projektgazdákról, különösen a kiemelt befektetési információkat tartalmazó adatlap biztosításával, amely tartalmazza a megalapozott befektetési döntés meghozatalához szükséges információkat. A befektetőket azonban arról is megfelelően tájékoztatni kell, hogy a közösségi finanszírozási szolgáltatók hogyan számítják ki a közösségi finanszírozási projektek és a projektgazdák hitelbírálati pontszámait annak érdekében, hogy jobban megérthessék és összehasonlíthassák a különböző közösségi finanszírozási hitelek alapjául szolgáló kockázatokat.

(2) Az elmúlt években a hitelkockázat-értékelési módszereket és a hitelkockázati pontszámok kiszámítását a hagyományosabb statisztikai módszerek mellett mesterséges intelligencián és gépi tanuláson alapuló innovatív megközelítések keretében fejlesztik. Például a hosszú hiteltörténettel nem rendelkező kis- és középvállalkozások esetében a tranzakciós adatokon alapuló innovatív módszerek hasznosabbnak bizonyulhatnak, mint a hagyományos mérlegadatokon alapuló módszerek. Összetettségük miatt e módszerek alkalmazása növelheti a befektetők és a közösségi finanszírozási szolgáltatók közötti információs aszimmetriát. Ezért a közösségi finanszírozási szolgáltatók által a hitelbírálati pontszámok kiszámításához használt módszer leírásának tartalmaznia kell az ilyen számítás alátámasztásához használt pontozási modellt, valamint elegendő információt kell nyújtania az említett pontozási modellekben inputként használt pénzügyi és nem pénzügyi tényezőkről és a pontozási modellek által adott eredményről.

(3) Előfordulhat, hogy a befektetők nincsenek teljes mértékben tisztában a közösségi finanszírozási ajánlatok árképzésének mechanizmusával és számos tényezőjével. Ezért a különböző hitelek összehasonlításának megkönnyítése érdekében növelni kell az átláthatóságot. Különösen, ha a közösségi finanszírozási szolgáltatók árat javasolnak valamely közösségi finanszírozási ajánlathoz, pontosan le kell írniuk az árak kiszámításához használt módszert. Ennek a leírásnak figyelembe kell vennie azokat az elemeket, amelyek a hitelnyújtás időpontjában és azt követően egyaránt relevánsak, különös tekintettel azokra a díjakra, amelyeket a közösségi finanszírozási szolgáltató a befektetőktől és a projektgazdáktól kérhet a számukra nyújtott szolgáltatásokért.

(4) A közösségi finanszírozási szolgáltató platformján közvetített hitelek árának tisztességesnek és megfelelőnek kell lennie. Ezért biztosítani kell, hogy az ár tükrözze a hitel kockázati profilját és nettó jelenértékét, és hogy a közösségi finanszírozási szolgáltató figyelembe vegye az általános piaci viszonyokat.

(5) A közösségi finanszírozási szolgáltatóknak megbízható hitelkockázat-értékelést kell végezniük azon befektetők minimális védelmeként, akik nem rendelkeznek elegendő információval a projektgazdák hitelképességéről és a közösségi finanszírozási projektek fenntarthatóságáról. Annak biztosítása érdekében, hogy a közösségi finanszírozási szolgáltatók megbízható és hatékony módon értékeljék a közösségi finanszírozási projektek és a

([1]) HL L 347., 2020.10.20., 1. o.

projektgazdák hitelkockázatát, elegendő mennyiségű információt kell figyelembe venniük azokról a tényezőkről, amelyek hatással vannak a projektgazdák és a közösségi finanszírozási projektek pénzügyi helyzetére és üzleti stratégiájára. Továbbá, mivel a hitelkockázat átfogó értékelése során azt is figyelembe kell venni, hogy az ilyen kockázatot ellensúlyozza-e a hitelkockázat-fedezeti megállapodások rendelkezésre állása, a közösségi finanszírozási szolgáltatóknak figyelembe kell venniük a hitelkockázat csökkentésére használt biztosítékokra és garanciákra vonatkozó információkat is.

(6) A közösségi finanszírozási szolgáltatók számára hozzáférést kell biztosítani a hitelkockázat-értékelésekkel kapcsolatos dokumentációban szereplő releváns információkhoz annak érdekében, hogy lehetővé váljon a leendő projektgazdák hitelképességének megfelelő összehasonlító elemzése, valamint a platformjaikon finanszírozandó projektek jóváhagyására használt modellek és eszközök javítása. Az ezen információkban szereplő személyes adatokat legfeljebb öt évig szabad tárolni, és azokat mindenképpen az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ([2]) megfelelően kell kezelni.

(7) A közösségi finanszírozási ajánlat árának meghatározására szolgáló folyamatnak magában kell foglalnia a közösségi finanszírozási hitelek pontos értékelését is. A közösségi finanszírozási szolgáltatóknak ezért biztosítaniuk kell, hogy a hitel életciklusa alatt ez az értékelés elegendő számú olyan tényezőn alapuljon, amelyek tükrözik a hitel jövedelem- és költségszerkezetét, valamint kockázatosságát.

(8) A megbízható irányítási struktúrák fokozzák a befektetők védelmét. E célból a közösségi finanszírozási szolgáltatóknak az összetettségükkel arányos irányítási rendszerekkel kell rendelkezniük, a közzététel elemeit meghatározó szabályzatokkal együtt, amelyek biztosítják, hogy a befektetőknek nyújtott információk pontosan és kellő részletességgel tükrözzék a közösségi finanszírozási projektet. Ezenkívül át kell világítani a közösségi finanszírozási projekteket és a projektgazdákat. Az (EU) 2020/1503 rendelet 4. cikke (4) bekezdésének f) pontjában említett kockázatkezelési keretrendszernek ezért azonosítania kell a hitelkockázat-értékelésért és a hitelek adott kockázati kategóriákba sorolásáért felelős fő szerepeket és funkciókat. E keretrendszernek össze kell hangolnia a közösségi finanszírozási szolgáltatók üzleti modelljének összetettségét a közvetített hitelek típusával, és tükröznie kell az (EU) 2020/1503 rendeletben a pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázatok kezelésére vonatkozóan meghatározott biztosítékokat.

(9) Ez a rendelet az Európai Bankhatóság (EBH) által az Európai Értékpapírpiaci Hatósággal (ESMA) szoros együttműködésben kidolgozott és a Bizottsághoz benyújtott szabályozástechnikai standardtervezeteken alapul.

(10) Az EBH nyilvános konzultációkat folytatott az e rendelet alapját képező szabályozástechnikai standardtervezetekről, elemezte az azokkal összefüggésben felmerülő lehetséges költségeket és hasznot, továbbá kikérte az 1093/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([3]) 37. cikkével összhangban létrehozott Banki Érdekképviseleti Csoport szaktanácsát.

(11) Az (EU) 2018/1725 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([4]) 42. cikkének (1) bekezdésével összhangban a Bizottság egyeztetett az európai adatvédelmi biztossal, aki 2023. január 10-én véleményt nyilvánított,

([2]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet)(HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

([3]) Az Európai Parlament és a Tanács 1093/2010/EU rendelete (2010. november 24.) az európai felügyeleti hatóság (Európai Bankhatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/78/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 331., 2010.12.15., 12. o.).

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1725 rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 39. o.).

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

A KÖZÖSSÉGI FINANSZÍROZÁSI PROJEKTEK HITELBÍRÁLATI PONTSZÁMAINAK ÉS A KÖZÖSSÉGI FINANSZÍROZÁSI AJÁNLATOK ÁRAINAK KISZÁMÍTÁSÁHOZ HASZNÁLT MÓDSZER LEÍRÁSA

1. cikk

A közösségi finanszírozási projektek hitelbírálati pontszámainak és a közösségi finanszírozási ajánlatok árainak kiszámítására szolgáló módszer leírásának formátuma

A közösségi finanszírozási projektekre hitelbírálati pontszámokat alkalmazó vagy a közösségi finanszírozási ajánlatokhoz árat javasló közösségi finanszírozási szolgáltatóknak biztosítaniuk kell, hogy az említett hitelbírálati pontszámok vagy árak kiszámításához használt módszerek leírása pontos, megbízható és rendszeresen aktualizált legyen, valamint megfeleljen a következők mindegyikének:

a) a leírás egyértelműen megkülönböztethető a marketingközleményektől;

b) a leírás könnyen olvasható és annak megértését elősegítő módon kerül bemutatásra.

2. cikk

A közösségi finanszírozási projektek hitelbírálati pontszámainak kiszámításához használt módszer leírásában feltüntetendő elemek

(1) A közösségi finanszírozási projektek hitelbírálati pontszámainak kiszámításához használt módszer leírásának tartalmaznia kell a következő információk mindegyikét:

a) az alábbi pontozási modellek közül melyiket alkalmazták:

   i. statisztikai modell;

   ii. mérlegelésen alapuló modell, amelyben a statisztikai módszereket a döntéshozatal diszkrecionális elemeivel integrálják;

   iii. automatizált modell;

   iv. egyéb modell;

b) létezik-e megfelelő irányítási rendszer a modell kialakítására és használatára;

c) a modelleredmények minősége rendszeres értékelésének és nyomon követésének biztosítása érdekében alkalmazott keret leírása;

d) alkalmaztak-e harmadik fél szolgáltatók által kifejlesztett modellt.

(2) Az (1) bekezdésben említett információ felül a közösségi finanszírozási projektek hitelbírálati pontszámainak kiszámításához használt módszer leírásának tartalmaznia kell a következő információk mindegyikét:

a) a pontozási modellekhez inputként használt adatok forrására vonatkozó információk és különösen az alábbiak feltüntetése az információval kapcsolatban:

   i. a projektgazda adta-e meg;

   ii. külső hitelnyilvántartásokból származnak-e;

   iii. nyilvánosan elérhető forrásokból származnak-e;

   iv. egyéb forrásokból származnak-e.

b) annak kifejtése, hogy a módszer hogyan veszi figyelembe a projektgazdához és a közösségi finanszírozási projekthez kapcsolódó következő pénzügyi tényezőket, és hogyan használja fel azokat inputként a pontozási modellben:

   i. a közösségi finanszírozási projekt jövedelmezősége;

   ii. a közösségi finanszírozási projekt által generált pénzforgalom;

iii. a projektgazda tőkeáttétele, adósságállománya és fizetőképessége;

iv. a projektgazda hiteltörténete;

v. biztosítékok vagy garanciák megléte.

c) annak kifejtése, hogy a módszer hogyan veszi figyelembe a projektgazdához kapcsolódó következő nem pénzügyi tényezőket, és hogyan használja fel azokat inputként a pontozási modellben:

i. makrogazdasági környezet abban a joghatóságban, ahol a projektre sor kerül;

ii. a verseny mértéke abban az ágazatban, amelyben a projekt fejlesztésére sor kerül;

iii. a projektgazda tudása és tapasztalata arról az ágazatról, amelyben üzleti tevékenységet folytat;

iv. a projektgazda hírneve;

d) a b) és c) pontban említett pénzügyi és nem pénzügyi tényezőkhöz rendelt súlyok;

e) a b) és c) pontban említett pénzügyi és nem pénzügyi tényezőkkel kapcsolatban figyelembe vett releváns mérőszámok;

f) annak kifejtése, hogy a hitelbírálati pontszámok odaítélésekor hogyan veszik figyelembe a pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási tevékenységekből eredő kockázatokat;

g) a pontozási modell eredményének leírása, beleértve a hitelbírálati pontszámok fokozatait feltüntető táblázatot, amelyben minden egyes fokozatra vonatkozóan szerepelnek a következők:

i. a hitelminősítés;

ii. a nemteljesítés valószínűsége;

iii. a hitelbírálati pontszám fokozatának kvalitatív értelmezése;

iv. a projekt közösségi finanszírozási szolgáltatás általi finanszírozásának elfogadása vagy elutasítása;

h) annak leírása, hogy a közösségi finanszírozási projekt hitelbírálati pontszámait és hozzá tartozó minősítéseit milyen gyakran aktualizálják a projekt finanszírozására szolgáló hitel futamideje alatt;

i) annak feltüntetése, hogy az automatizált modellek alkalmazásával kapott hitelbírálati pontszámok manuálisan korrigálhatók-e, valamint azok a körülmények, amelyekben ilyen manuális korrekció történik;

j) annak feltüntetése, hogy a módszer eredményét hogyan veszik figyelembe a következők meghatározása során:

i. a leendő projektgazda számára felajánlott maximális hitelösszeg;

ii. a leendő projektgazda számára felajánlott hitel maximális futamideje.

(3) A közösségi finanszírozási szolgáltatóknak tájékoztatniuk kell a befektetőket, ha a hitelbírálati pontszámok meghatározásához használt módszer változása a módszer eredményeinek lényeges megváltozásához vezet.

(4) A (2) bekezdés a) pontja i. alpontjának alkalmazásában, amennyiben az adott pontban említett információk nem auditált beszámolókon alapulnak, a közösségi finanszírozási szolgáltatóknak kellő mértékben tájékoztatniuk kell a befektetőket ezen információk megbízhatóságáról.

3. cikk

A közösségi finanszírozási ajánlatok árainak kiszámításához használt módszer leírásában feltüntetendő elemek

(1) A közösségi finanszírozási ajánlatok árának kiszámításához használt módszer leírásának a hitel összes alábbi eleme tekintetében ki kell fejtenie, hogy az árazási stratégia hogyan veszi figyelembe az adott elemet:

a) a hitel tőkeösszege;

b) a hitel lejárata;

c) a törlesztőrészletek időbeli szerkezete;

d) a pontozási modellek eredményei.

(2) Az (1) bekezdésben említett módszer leírásában az összes alábbi elem tekintetében fel kell tüntetni, hogy a hitelnyújtáskor hogyan veszik figyelembe az adott elemet:

a) a használt kockázatmentes kamatláb;

b) a projektgazdához a 19. cikk szerint hozzárendelt kockázati kategória;

c) a biztosítékok vagy garanciák megléte;

d) a működési és adminisztratív költségek, valamint a közösségi finanszírozási szolgáltató által a hitellel kapcsolatban nyújtott szolgáltatásokért felszámított díjak;

e) adott esetben a hitelhez kapcsolódó bármely egyéb kockázat.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben említett elemeken felül az (1) bekezdésben említett módszer leírásában azt is fel kell tüntetni az összes alábbi elem tekintetében, hogy hogyan veszik figyelembe az adott elemet a hitelnyújtást követően:

a) hitelkezelési és -ellenőrzési díjak;

b) a biztosíték újraértékelésével kapcsolatos díjak;

c) a hitelmegállapodás feltételeinek vagy az adósságátalakítási feltételeknek a módosításáért fizetendő díjak, beleértve a projektgazda nemteljesítését követő módosításokat is;

d) a hitel befektető általi értékesítésének díjai;

e) a hitel előtörlesztésének díjai;

f) az (EU) 2020/1503 rendelet 6. cikkének (5) és (6) bekezdésében említett vészhelyzeti alap után fizetendő díjak.

II. FEJEZET

HITELKOCKÁZAT-ÉRTÉKELÉS ÉS HITELÉRTÉKELÉS

4. cikk

Megközelítések és információk a hitelkockázat-értékeléshez és hitelértékeléshez

E fejezet alkalmazásában a közösségi finanszírozási szolgáltatók kötelesek:

a) a hitelkockázat-értékelésre és a hitelértékelésre vonatkozóan olyan módszereket és megközelítéseket elfogadni, amelyek arányosak a hitel nagyságával, típusával és futamidejével, valamint a projektgazda és a közösségi finanszírozási projekt jellemzőivel;

b) pontos, megbízható és naprakész információkat és adatokat használni.

5. cikk

A közösségi finanszírozási projektek vagy projektgazdák hitelkockázat-értékeléseire vonatkozó általános követelmények

(1) A közösségi finanszírozási projektek vagy projektgazdák hitelkockázatának értékelésekor a közösségi finanszírozási szolgáltatóknak értékelniük kell a projektgazda jelenlegi és jövőbeli képességét a hitelmegállapodásban meghatározott pénzügyi kötelezettségek teljesítésére.

(2) A közösségi finanszírozási szolgáltatóknak megfelelően dokumentálniuk kell az (1) bekezdésben említett értékelésre vonatkozó döntéseket, és ezt a dokumentációt a hitel utolsó részletének visszafizetését követően legalább 5 évig meg kell őrizniük.

(3) A (2) bekezdés alkalmazásában az (EU) 2016/679 rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében meghatározott személyes adatok legfeljebb a hitel utolsó részletének visszafizetésétől számított 5 évig őrizhetők meg.

6. cikk

A közösségi finanszírozási projektek vagy projektgazdák hitelkockázat-értékeléseiben figyelembe veendő információk

A közösségi finanszírozási projektek vagy projektgazdák hitelkockázatának értékelésekor a közösségi finanszírozási szolgáltatóknak az alábbi információk mindegyikét figyelembe kell venniük:

a) a közösségi finanszírozási projekt leírása;

b) a hitel célja;

c) a projektgazda tulajdonosi szerkezete;

d) a közösségi finanszírozási projekt alapjául szolgáló üzleti terv;

e) a biztosítékok vagy garanciák megléte.

7. cikk

A projektgazda vagy a közösségi finanszírozási projekt pénzügyi helyzetének értékelésekor figyelembe veendő tényezők

(1) A közösségi finanszírozási projektek vagy projektgazdák hitelkockázatának értékelésekor a közösségi finanszírozási szolgáltatóknak a projektgazda vagy a közösségi finanszírozási projekt pénzügyi helyzetére vonatkozó alábbi tényezők mindegyikét figyelembe kell venniük:

a) a közösségi finanszírozási projekt által az elmúlt 2 évben generált bevétel és pénzforgalom, amennyiben rendelkezésre áll;

b) a közösségi finanszírozási projekt várható bevétele és pénzforgalma különböző forgatókönyvek esetén;

c) a projektgazda jelenlegi és várható pénzügyi helyzete, beleértve az egyéb meglévő hiteleket és kötelezettségeket is;

d) a biztosítékok vagy egyéb garanciák megléte.

(2) Az (1) bekezdés c) pontjának alkalmazásában a közösségi finanszírozási szolgáltatóknak a következő tényezőket kell figyelembe venniük az egyéb olyan hitelek és kötelezettségek értékelésekor, amelyekkel a projektgazda a hitelkérelem időpontjában rendelkezhet:

a) az ezen egyéb hitelek vagy kötelezettségek összege;

b) az ezen egyéb hitelek vagy kötelezettségek kibocsátásának pénzneme;

c) az ezen egyéb hitelek vagy kötelezettségek lejárata;

d) az ezen egyéb hitelek vagy kötelezettségek törlesztési ütemterve;

e) az említett egyéb hitelhez vagy kötelezettségekhez kapcsolódó megállapodásokban előírt kamatláb vagy bármely más ellentételezés.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben említett értékelés elvégzésekor a közösségi finanszírozási szolgáltatóknak figyelembe kell venniük az elmúlt 3 pénzügyi évre vonatkozó releváns pénzügyi, eszközosztály- vagy terméktípus-specifikus mutatókat, amennyiben rendelkezésre állnak, a IV. fejezetben meghatározott szabályzatokkal összhangban. Ezeket a mutatókat a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok (IFRS) vagy az általánosan elfogadott helyi számviteli elvek (GAAP) szerint kell kiszámítani, a IV. fejezetben meghatározott szabályzatokkal összhangban.

(4) Releváns pénzügyi mutatók lehetnek többek között a mellékletben felsoroltak.

(5) Amikor a közösségi finanszírozási szolgáltatók pénzügyi előrejelzéseket használnak a hitelkockázat értékelésére, biztosítaniuk kell, hogy ezek az előrejelzések szilárd és prudens feltételezéseken alapuljanak, és összhangban legyenek a múltbeli adatokkal és az észszerű piaci várakozásokkal.

8. cikk

A közösségi finanszírozási projektek vagy projektgazdák üzleti modelljének és stratégiájának értékelésekor figyelembe veendő információk

A közösségi finanszírozási projektek vagy projektgazdák hitelkockázatának értékelésekor a közösségi finanszírozási szolgáltatóknak a közösségi finanszírozási projekt üzleti modelljére és üzleti stratégiájára vonatkozó alábbi információkat kell figyelembe venniük:

a) a projektgazdának a közösségi finanszírozási projekthez kapcsolódó üzleti szektorra vonatkozó ismeretei és hasonló projektekben szerzett tapasztalata;

b) a közösségi finanszírozási projekthez kapcsolódó üzleti terv megvalósíthatósága és fenntarthatósága;

c) a közösségi finanszírozási projekt erősségeinek és gyengeségeinek elemzése;

d) a verseny mértéke abban az üzleti szektorban, amelyben a közösségi finanszírozási projekt zajlik;

e) az ügyfelek típusa és földrajzi elhelyezkedése.

9. cikk

A hitelkockázat-fedezeti megállapodásokkal kapcsolatos információk

(1) Amennyiben valamely projektgazda számára nyújtott hitelt hitelkockázat-fedezeti megállapodás biztosítja, a közösségi finanszírozási szolgáltatóknak minden észszerű lépést meg kell tenniük a következőkre vonatkozó információk gyűjtése érdekében:

a) a biztosítékok és garanciák értékelésének pontossága;

b) a biztosítékok és garanciák hatékonysága és végrehajthatósága.

(2) A közösségi finanszírozási szolgáltatóknak rendszeresen értékelniük kell és nyomon kell követniük a biztosítékok és garanciák értékét, és meg kell tenniük a megfelelő intézkedéseket, ha a biztosítéki érték jelentősen csökken.

10. cikk

Az előre rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezettel kapcsolatos információk

(1) Amennyiben a hitelt biztosíték garantálja, a közösségi finanszírozási szolgáltatóknak biztosítaniuk kell, hogy a biztosíték értékelése figyelembe vegye a következő információk mindegyikét:

a) a biztosíték lejáratára vonatkozó információ;

b) pénzügyi biztosítékok esetében a biztosíték legutolsó rendelkezésre álló ára és az előző 12 hónap átlagos ára likvid és kereskedett piacon;

c) fizikai biztosítékok esetében a legutolsó rendelkezésre álló piaci érték;

d) a biztosíték azonnali likvidálására alkalmas piac meglétére vonatkozó információk;

e) a biztosíték értéke volatilitásának mértéke.

(2) Amennyiben nincs olyan piac, amely lehetővé tenné a biztosíték árának vagy piaci értékének objektív meghatározását, a közösségi finanszírozási szolgáltatóknak a következő információk mindegyikét figyelembe kell venniük:

a) a biztosíték értékének megállapításához használt feltételezések;

b) az érték megállapíthatóságának gyakorisága, ideértve a szakértői becslést vagy értékelést.

(3) Az (1) és (2) bekezdés alkalmazásában a közösségi finanszírozási szolgáltatóknak szabályzatokkal és eljárásokkal kell rendelkezniük a biztosíték értékének nyomon követésére.

11. cikk

Az előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezettel kapcsolatos információk

Amennyiben a hitelre garanciát vállalnak, a közösségi finanszírozási szolgáltatóknak biztosítaniuk kell, hogy a garancia értékelése figyelembe vegye a következő információk mindegyikét:

a) a garantőr személyazonossága;

b) a garancia típusa;

c) a garancia kikényszeríthetősége;

d) a garancia által biztosított védelem szintje;

e) az összeg, amelyre a garantőr kötelezettséget vállalt a projektgazda nemteljesítése vagy a projektgazda általi nemfizetés esetén.

12. cikk

Számviteli információk

Amennyiben az utolsó két pénzügyi évre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre auditált pénzügyi kimutatások, a közösségi finanszírozási szolgáltatóknak az (EU) 2020/1503 rendelet 4. cikke (4) bekezdése b) pontjának i. alpontja alkalmazásában a projektgazda pénzügyi helyzetének értékelését adótanácsadó, hites könyvelő vagy szakmai minőségbiztosítási rendszer hatálya alá tartozó más képesített személy által készített dokumentumokra kell alapozniuk.

13. cikk

A hitelértékeléshez figyelembe veendő információk

(1) Az egyes hitelek (EU) 2020/1503 rendelet 4. cikke (4) bekezdése e) pontjának i. alpontjában említett értékelésekor a közösségi finanszírozási szolgáltatók kötelesek:

a) a projektgazdáknak nyújtott hitelek értékelését elegendő és naprakész információk figyelembevételével elvégezni;

b) az értékelést a hitelnyújtást megelőző 3 hónapon belül elvégezni.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában a hitelnyújtáskor a közösségi finanszírozási szolgáltatóknak tekintetbe kell venniük a következők mindegyikét:

a) a hitel lejárata;

b) a részletfizetések gyakorisága és a várható jövőbeni cash flow;

c) a hitelmegállapodásban szerepel-e az előtörlesztés lehetősége;

d) kockázatmentes kamatláb a hitelből teljesített kifizetések diszkontálására;

e) a hitelmegállapodásban meghatározott kamatláb;

f) a projektgazda nemteljesítésének valószínűsége az (EU) 2022/2115 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet ([5]) 1. cikkének (1) bekezdésében meghatározottak szerint;

g) azon biztosíték értéke, ha van ilyen, amelyet a projektgazda a hitelmegállapodás részeként használt;

h) az esetleges garanciák és az azok által nyújtott védelem szintje.

([5]) A Bizottság (EU) 2022/2115 felhatalmazáson alapuló rendelete (2022. július 13.) az (EU) 2020/1503 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a közösségi finanszírozási platformon kínált hitelekre vonatkozó nemteljesítési ráták kiszámítására szolgáló módszert meghatározó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről (HL L 287., 2022.11.8., 33. o.).

(3) Az (1) bekezdés alkalmazásában a hitelnyújtás időpontját követően a közösségi finanszírozási szolgáltatónak a (2) bekezdésben említett tényezőkön kívül a következő tényezőket is figyelembe kell vennie:

a) a hitel lejáratig hátralévő ideje;

b) a jövőbeni veszteségekre vonatkozó várakozások.

(4) Amennyiben a közösségi finanszírozási szolgáltatók az (EU) 2020/1503 rendelet 4. cikke (4) bekezdése e) pontjának iii. alpontjával összhangban nemteljesítést követően értékelnek egy hitelt, a biztosítékok és garanciák értékelését konzervatív módon kell elvégezniük, és figyelembe kell venniük az adósságbehajtással kapcsolatos egyéb díjakat és kiadásokat.

III. FEJEZET

A HITELEK TISZTESSÉGES ÉS MEGFELELŐ ÁRAZÁSA

14. cikk

A hitelek tisztességes és megfelelő árazását biztosító tényezők

(1) Az általuk közvetített hitel árának meghatározásakor a közösségi finanszírozási szolgáltatóknak a következő tényezők mindegyikét figyelembe kell venniük:

a) a projektgazda vagy a közösségi finanszírozási projekt kockázati profilja a 19. cikkben említett kockázati kategóriákban meghatározottak szerint;

b) a hitel nettó jelenértéke;

c) a hitelnyújtás időpontjában és a hitel futamideje alatt uralkodó piaci viszonyok;

d) üzleti stratégiájuk.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában említett nettó jelenérték kiszámításakor a közösségi finanszírozási szolgáltatóknak a következő tényezők mindegyikét figyelembe kell venniük:

a) a hitel tőkeösszege;

b) a hitel lejárata;

c) a hitelrészletek gyakorisága;

d) a jövőbeli visszafizetések diszkontálására szolgáló megfelelő kamatláb.

IV. FEJEZET

AZ ÜGYFELEK MEGFELELŐ TÁJÉKOZTATÁSÁNAK BIZTOSÍTÁSÁRA SZOLGÁLÓ ÉS A HITELKOCKÁZAT-ÉRTÉKELÉST, A HITELÉRTÉKELÉST ÉS AZ ÁRAZÁST LEHETŐVÉ TEVŐ SZABÁLYZATOK ÉS ELJÁRÁSOK

15. cikk

Az ügyfelek tájékoztatására szolgáló irányítási rendszerek

(1) Az (EU) 2020/1503 rendelet 19. cikkében említett ügyfél-tájékoztatásra vonatkozóan a közösségi finanszírozási szolgáltatóknak megfelelő irányítási kerettel kell rendelkezniük, amelyet írásban ismertetniük kell.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában a közösségi finanszírozási szolgáltatóknak biztosítaniuk kell a következők mindegyikét:

a) az ügyfeleknek nyújtott valamennyi információ teljeskörű és naprakész;

b) az ügyfelek tájékoztatására szolgáló belső irányítási rendszerek, eljárások és mechanizmusok arányosak a közösségi finanszírozási szolgáltató méretével és összetettségével.

(3) A közösségi finanszírozási szolgáltatóknak biztosítaniuk kell, hogy az ügyfeleknek szóló valamennyi mennyiségi közzétételt kvalitatív beszámoló és egyéb olyan kiegészítő információk kísérjék, amelyek szükségesek lehetnek ahhoz, hogy az ügyfelek teljes mértékben megértsék a mennyiségi közzétételeket.

16. cikk

Az ügyfelek tájékoztatására vonatkozó szabályzatok

(1) Az (EU) 2020/1503 rendelet 19. cikkében említett ügyfél-tájékoztatásra vonatkozó szabályzatoknak biztosítaniuk kell, hogy az ügyfeleknek szánt valamennyi információt könnyen olvasható és annak megértését elősegítő módon mutassák be, különösen a leendő tapasztalatlan befektetők számára.

(2) A közösségi finanszírozási szolgáltatóknak biztosítaniuk kell, hogy az ügyfelek megfelelő tájékoztatására vonatkozó szabályzatok tartalmazzák a következő elemek mindegyikét:

a) az ügyfeleknek nyújtott információk aktualizálásának gyakorisága;

b) az ügyfeleknek szóló információk előkészítéséért felelős szerepek vagy funkciók;

c) azon információk kezelése, amelyek befolyásolhatják a hitel árazását (árérzékeny információk);

d) az ügyfeleknek szóló információk ellenőrzésének folyamata.

(3) A közösségi finanszírozási szolgáltató ügyvezető szervének jóvá kell hagynia az ügyfelek tájékoztatására vonatkozó szabályzatokat, eljárásokat és szervezeti intézkedéseket, ezeket a szabályzatokat írásba kell foglalni, rendszeresen aktualizálni és megfelelően dokumentálni kell.

17. cikk

Kockázatkezelési keretrendszer létrehozása

(1) Az (EU) 2020/1503 rendelet 4. cikke (4) bekezdésének f) pontjában említett kockázatkezelési keretrendszernek a következő jellemzőkkel kell rendelkeznie:

a) integráltság a közösségi finanszírozási szolgáltató általános szervezeti és döntéshozatali struktúrájába;

b) arányosság a közösségi finanszírozási szolgáltató üzleti működési modelljének összetettségével.

(2) A közösségi finanszírozási szolgáltatóknak kockázatkezelési keretrendszerükön belül meg kell határozniuk a hitelkockázat értékelésével és nyomon követésével kapcsolatos feladatokért felelős szerepeket vagy funkciókat, a befektetőknek javasolandó közösségi finanszírozási projektek jóváhagyási folyamatát és a hitelértékelést.

(3) A közösségi finanszírozási szolgáltatóknak átlátható jelentéstételi keretrendszereket kell létrehozniuk. Ezeknek a jelentéstételi keretrendszereknek biztosítaniuk kell, hogy a közösségi finanszírozási szolgáltatók ügyvezető szerve, valamint a szerepek és funkciók megfelelő tájékoztatást kapjanak, ami lehetővé teszi számukra a hitelkockázat mérését, értékelését és nyomon követését. A jelentéstételi keretrendszernek kellően részletesnek és dokumentáltnak kell lennie.

(4) A közösségi finanszírozási szolgáltató ügyvezető szervének felügyelnie kell a kockázatkezelési keretrendszerrel kapcsolatos irányítási és szervezeti intézkedések végrehajtását, beleértve a vonatkozó szabályzatok és eljárások kidolgozását, fenntartását és közzétételét.

18. cikk

A kockázatkezelési keretrendszerben meghatározott szerepek és funkciók

(1) A kockázatkezelési keretrendszerben meghatározott szerepek és funkciók a következőkért felelősek:

a) a közösségi finanszírozási projektek és projektgazdák hitelkockázatának értékelése a pontozásos hitelbírálat céljából, a III. fejezettel összhangban;

b) a hitelek megfelelő kockázati kategóriákba sorolása;

c) megfelelő eljárások kidolgozása a hitelkockázat nyomon követésére és jelentésére;

d) megfelelő eljárások kialakítása az olyan helyzetek kezelésére, amikor a projektgazda az (EU) 2022/2115 felhatalmazáson alapuló rendelet 1. cikkének (1) bekezdésében meghatározottaknak megfelelően nem képes teljesíteni vagy nem teljesítette kötelezettségeit.

(2) Amennyiben a közösségi finanszírozási szolgáltatók az (EU) 2020/1503 rendelet 6. cikkével összhangban egyéni hitelportfólió-kezelési feladatokat látnak el, részletes és dokumentált eljárással kell rendelkezniük a befektetők pénzeszközeinek a közösségi finanszírozási projektek közötti elosztására.

(3) A közösségi finanszírozási ajánlatokhoz árat javasló közösségi finanszírozási szolgáltatóknak megfelelő árazási keretrendszerrel kell rendelkezniük, amelyet az árazási döntések meghozataláért felelős megfelelő dokumentációnak és irányítási struktúráknak kell alátámasztaniuk.

19. cikk

Kockázati kategóriák

(1) A közösségi finanszírozási szolgáltatóknak biztosítaniuk kell, hogy a hitelek kockázati kategóriákba sorolása a 18. cikk (1) bekezdésének b) pontjával összhangban tükrözze a következőket:

a) az adott közösségi finanszírozási projektek kockázati szintjei, amelyeket a belső pontozásos hitelbírálati modellek eredményei határoznak meg az I. fejezettel összhangban;

b) a hitelhez kapcsolódó konkrét tényezők, ideértve többek között a kamatlábat, a hitel futamidejét és a törlesztőrészletek gyakoriságát.

(2) A közösségi finanszírozási szolgáltatóknak biztosítaniuk kell a következőket:

a) a kockázatkezelési keretrendszer megfelelő eljárásokat tartalmaz a hitelek kategóriákba sorolásának felülvizsgálatára és új kockázati kategóriába sorolására, amennyiben változás következik be az adott pontozásos hitelbírálatban vagy a hitelhez kapcsolódó egyéb tényezőkben;

b) minden egyes kockázati kategória nemteljesítési valószínűséghez kapcsolódik.

20. cikk

A közösségi finanszírozási projektek jóváhagyása

(1) A közösségi finanszírozási szolgáltatóknak a kockázatkezelési keretrendszeren belül egyértelmű és jól dokumentált eljárásokat kell kialakítaniuk a befektetőknek javasolandó közösségi finanszírozási projektek jóváhagyására.

(2) Az (1) bekezdéssel összhangban kialakított folyamatokban meg kell határozni a közösségi finanszírozási szolgáltató szervezeti felépítésén belüli releváns szerepek és funkciók felelősségi körét.

(3) A közösségi finanszírozási szolgáltatóknak biztosítaniuk kell, hogy a személyzet azon tagjai, akik jóváhagyhatják a befektetőknek javasolandó projekteket, megfelelő képzésben részesüljenek, és megfelelő szakértelemmel és szolgálati idővel rendelkezzenek a rájuk ruházott konkrét hatáskörökkel kapcsolatban.

21. cikk

Automatizált modellek használata

(1) Amennyiben a közösségi finanszírozási projektek vagy projektgazdák hitelkockázatának értékelésére és a befektetőknek javasolandó közösségi finanszírozási projektek jóváhagyására automatizált modelleket használnak, a közösségi finanszírozási szolgáltatóknak biztosítaniuk kell az alábbiakat:

a) az érintett szerepek és funkciók jól ismerik e modellek módszertanát, bemeneti adatait, feltételezéseit és korlátait;

b) az ügyvezető szerv kellő ismeretekkel rendelkezik a pénzügyi termékekre alkalmazott technológiaalapú innováció használatáról;

c) az automatizált modellek megfelelnek a célnak, és használatuk arányos a projektgazda és a közösségi finanszírozási projekt tevékenységének méretével és összetettségével, valamint a hitel összegével.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában a közösségi finanszírozási szolgáltatóknak szabályzatokkal és eljárásokkal kell rendelkezniük, és megfelelő irányítási rendszereket kell meghatározniuk az ilyen automatizált modellek kialakítására és használatára vonatkozóan.

(3) A (2) bekezdésben említett szabályzatoknak és eljárásoknak:

a) biztosítaniuk kell az automatizált modellek bemeneti adataiként felhasznált adatok minőségét;

b) biztosítaniuk kell, hogy az automatizált modellek eredményeinek minőségét rendszeresen értékeljék;

c) kritériumokat kell megállapítaniuk annak eldöntésére, hogy mikor lehet felülbírálni az ilyen automatizált modellek eredményét.

(4) A közösségi finanszírozási szolgáltatóknak megfelelő dokumentációval kell rendelkezniük, amely kiterjed az automatizált modellek által a hitelkockázat értékeléséhez, a hitelkockázat nyomon követéséhez és a befektetőknek javasolandó közösségi finanszírozási projektek jóváhagyásához használt módszertanra, bemeneti adatokra és kritériumokra.

22. cikk

A hitelkockázat-értékelésre vonatkozó szabályzatok

(1) A közösségi finanszírozási szolgáltatóknak hitelkockázat-kezelési keretrendszerükön belül megfelelő hitelkockázati szabályzatokat és eljárásokat kell meghatározniuk a hitelkockázat értékelésével és nyomon követésével kapcsolatos kritériumok megállapítására.

(2) A közösségi finanszírozási szolgáltatóknak hitelkockázat-kezelési szabályzatokkal és eljárásokkal kell rendelkezniük, amelyek meghatározzák a következők mindegyikét:

a) a befektetőknek javasolandó közösségi finanszírozási projektek jóváhagyásának folyamata;

b) a közösségi finanszírozási projektek és a projektgazdák kockázati kategóriákba sorolásának folyamata a 19. cikkel összhangban;

c) a közösségi finanszírozási projektek és a projektgazdák hitelképességének értékeléséhez felhasználandó információk és tényezők a II. fejezettel összhangban;

d) a hitelkockázat-mérséklési intézkedések elfogadására és alkalmazására vonatkozó kritériumok;

e) az automatizált döntéshozatal alkalmazásának feltételei a befektetőknek javasolandó közösségi finanszírozási projektek jóváhagyási folyamata során;

f) azok a körülmények, amelyek között lehetséges az egységes eljárásoktól való eltérés;

g) a hitelkockázat nyomon követésére szolgáló eljárás a hitelnyújtást követően;

h) a hiteleik visszafizetésével késedelembe eső projektgazdák kezelésének folyamata.

(3) Az (1) bekezdésben említett hitelkockázati szabályzatoknak és eljárásoknak:

a) arányosnak kell lenniük a közösségi finanszírozási platformon kínált közösségi finanszírozási projektek méretével és összetettségével;

b) egyértelműen meg kell határozniuk a vonatkozó feladatok elvégzéséért felelős szerepeket és/vagy funkciókat;

c) azokat dokumentálni kell és naprakészen kell tartani.

(4) Az (1) bekezdésben említett hitelkockázati szabályzatokban meg kell határozni, hogy a közösségi finanszírozási szolgáltatók figyelembe veszik-e a környezeti, társadalmi és irányítási kockázatokat a közösségi finanszírozási projektek hitelkockázat-értékelésében, és ha igen, hogyan.

23. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2023. szeptember 29-én.

a Bizottság részéről
az elnök
Ursula VON DER LEYEN

MELLÉKLET

A 7. cikk (4) bekezdésében említett, a pénzügyi helyzet értékelése során figyelembe veendő releváns pénzügyi mutatók

I. Jövedelmezőségi mutatók:

a) éves nettó bevétel;

b) EBITDA;

c) tőkearányos jövedelmezőség (RoE) – RoE = (EBIT – adó – fizetett kamatok)/(átlagos saját tőke);

d) eszközarányos jövedelmezőség (RoA) – RoA = (EBIT – adó)/(átlagos eszközállomány);

e) nettó haszonkulcs (NPM) – NPM = (EBIT – adó)/(átlagos eszközállomány);

f) eszközarányos árbevétel (STA) – STA = árbevétel/(átlagos eszközállomány).

II. Tőkeáttételi és adósságmutatók:

a) hitel/saját tőke arány (DER) – DER = (hitel + lízingek értéke)/saját tőke;

b) adósságráta (DR) – DR = (adósságállomány)/(eszközállomány);

c) adósság hozama (DY) – DY = EBITDA/hitelösszeg;

d) hitel/költség arány (LC) – LC = (hitelösszeg)/(építési költség);

e) hitelfedezeti arány (LV) – LV = (hitelösszeg)/(ingatlan értéke).

III. Likviditási mutatók:

a) kamatfedezeti mutató (ICR) – ICR = EBIT/kamatkiadások;

b) adósságszolgálati fedezeti mutató (DSCR) – DSCR = EBITDA/(tőkeösszeg + kamatösszeg);

c) pénzforgalom/adósság arány (CFD) – CFD = (pénzforgalom)/adósság;

d) készpénzhányad (CR) – CR = (pénzeszközök + forgalomképes értékpapírok)/(rövid lejáratú kötelezettségek);

e) nettó forgótőke/eszközállomány arány (NWCTA) – NWCTA = (forgóeszközök [pénzeszközök, rövid lejáratú értékpapírok, követelések, készletek, egyéb forgóeszközök])/eszközállomány.

IV. Tőkemutatók:

a) tőkésítési ráta (CR) – CR = (nettó működési bevétel)/tőkeállomány;

b) nyereséghozam (PY) – PY = (nettó bevétel)/tőkeállomány.